

2021

SANSKRIT (General)

Paper Code : II-A

{ New Syllabus }

Full Marks : 50

Time : One Hour

Choose the correct answer.

Each question carries 1 mark

1. Who was a हिरण्यकः?
 - (A) मार्जार
 - (B) शृगाल
 - (C) काक
 - (D) कपोतराजाज
2. Where was शाल्मलीतरुः ?
 - (A) यमुनातीरे
 - (B) गोदावरीतीरे
 - (C) मालिनीतीरे
 - (D) गङ्गातीरे
3. Where was 'चम्पकवती' forest ?
 - (A) उज्जयिनी
 - (B) वाराणसी
 - (C) पाटलीपुत्रम्
 - (D) मगध
4. Who lived in कल्याणनगर ?
 - (A) कर्पूरतिलक
 - (B) भैरव
 - (C) दीर्घकर्ण
 - (D) वीरभद्र
5. Who was the friend of चित्रग्रीवः?
 - (A) हिरण्यकः
 - (B) वृक्ष
 - (C) लघुपतनकः
 - (D) इन्दुर
6. Who was कर्पूरतिलकः ?
 - (A) गज
 - (B) हस्ती
 - (C) शकुन
 - (D) इन्दुर
7. Who was friend of हिरण्यकः ?
 - (A) मन्थरः
 - (B) कपोतराजः
 - (C) लघुपतनकः
 - (D) चित्राङ्गः

8. What is the name of द्वितीय अध्याय of the हितोपदेश ?
 (A) मित्रलाभ
 (B) सन्धि
 (C) सुहृद्भेद
 (D) विग्रह
9. Who had given the advice to Chandrapur?
 (A) शूकनास
 (B) तारापीडः
 (C) वाणभट्टः
 (D) भारविः
10. What type of काव्य is कादम्बरी ?
 (A) आख्यायिका
 (B) नाटकम्
 (C) कथा
 (D) खण्डकाव्यम्
11. What is the meaning of कादम्बरी ?
 (A) परिचालिका
 (B) कदम्बवृक्षः
 (C) मदिरा
 (D) चरित्र
12. What is the source of the रघुवंश ?
 (A) महाभारत
 (B) पुराण
 (C) रामायणम्
 (D) वेद
13. Where did Nandini live ?
 (A) विश्वामित्रस्य आश्रमः
 (B) कण्वस्य आश्रमः
 (C) वशिष्ठस्य आश्रमः
 (D) मारिचस्य आश्रमः
14. What is the name of दीलीपपत्नी ?
 (A) सुरभिः
 (B) सुदक्षिणा
 (C) अरुन्धती
 (D) गौतमी
15. How many सर्ग s are there in the रघुवंश ?
 (A) 20
 (B) 19
 (C) 25
 (D) 12
- 16 . Who is commentator of ईशोपनिषद् ?
 (A) हेमाद्रिः
 (B) सायनः
 (C) मल्लिनाथः
 (D) शङ्कराचार्यः
17. Fill in blank-----“ मा गृधः कस्यस्विद्-----”

- (A) रता
- (B) समा
- (C) धनम्
- (D) कर्म

18. “न कर्म लिप्यते नरे” In which upanisada is taken this mantra?

- (A) केनोपनिषद्
- (B) प्रश्नोपनिषद्
- (C) ईशोपनिषद्
- (D) कठोपनिषद्

19. What is the meaning of सम्भूतिः?

- (A) हिरण्यगर्भः
- (B) गीता
- (C) जगतः
- (D) कठोपनिषद्

20. To which Veda does the ईशोपनिषद् belong?

- (A) ऋग्वेद
- (B) सामवेद
- (C) कृष्णयजुर्वेद
- (D) शुक्लयजुर्वेद

21. Who is मातरिश्वा?

- (A) जगतः
- (B) ब्रह्मा
- (C) हिरण्यगर्भः
- (D) वायुः

22. Who is सुरभि ?

- (A) कामधेनु
- (B) अप्सरा
- (C) वन्दिनी
- (D) मानवी

23. What is the name of the first सर्ग of the रघुवंश ?

- (A) वशिष्ठाश्रमाभिगमन
- (B) विश्वामित्राश्रमाभिगमन
- (C) मारीचाश्रमाभिगमन
- (D) किमपि न

24. Who is the first king of Solar dynasty?

- (A) राम :
- (B) मनुः
- (C) रघुः
- (D) दिलीपः

25. To which dynasty Sudaksiná belong?

- (A) चन्द्रवंश
- (B) सूर्यवंश
- (C) मगधवंश
- (D) पुरुवंश

26. What do you mean by 'हैयङ्गवीन' ?

- (A) मधुः
- (B) वारि
- (C) दुग्धम्
- (D) घृतः

27 .Who has cursed Dilip?

- (A) सुरभिः
- (B) सुदक्षिणा
- (C) अरुन्धती
- (C) गौतमी

28 . How many ślokas are there in the 'रघुवंशम्' conto -1 ?

- (A) 19
- (B) 39
- (C) 75
- (D) 95

29. Who is 'मागधी' ?

- (A) सुरभिः
- (B) सुदक्षिणा
- (C) अरुन्धती
- (D) गौतमी

30. Who is 'स्वाहा' ?

- (A) सुरभिः
- (B) सुदक्षिणा
- (C) अरुन्धती
- (D) अग्नेः पत्नी

31. Who is 'कल्पविद्' ?

- (A) वशिष्ठः
- (B) मनुः
- (C) रघुः
- (D) दिलीपः

32. Fill in the blank '----- पितरौ वन्दे पार्वतीपरमेश्वरौ'

- (A) भूवनः
- (B) त्रिलोकः
- (C) ब्रह्माण्डः
- (D) जगतः

33. 'तेन त्यक्तेन भुञ्जीथा' From which उपनिषद् this मन्त्र is taken?

- (A) केनोपनिषद्
- (B) प्रश्नोपनिषद्
- (C) ईशोपनिषद्
- (D) कठोपनिषद्

34. How many stories have been taken from the पञ्चतन्त्र in the हितोपदेश?

- (A) 22
- (B) 25
- (C) 18

- (D) 24
35. Who is the king of उज्जयिनी ?
- (A) चन्द्रापीड
(B) शुकनास
(C) तारापीड
(D) वैशम्पायन
36. According to Manu how many ministers are employed?
- (A) 2-3
(B) 5-6
(C) 7-8
(D) 9-12
37. How many chapters are there in the मनुसंहिता?
- (A) 20
(B) 12
(C) 21
(D) 23
38. What is the name of the chapter-VII of मनुसंहिता?
- (A) मौक्षधर्म
(B) राजधर्म
(C) सृष्टिधर्म
(D) प्रायश्चित्तविधि
39. Which is more painfull between मृत्यु and व्यसन ?
- (A) मृत्यु
(B) अग्निः
(C) सूर्यः
(D) व्यसन
40. What is तोर्यत्रिकम् ?
- (A) अभिनयः, व्यसन, वाद्य
(B) कर्म, गीत, वाद्य
(C) नित्य, गीत, वाद्य
(D) कृषि, नित्य, गीत,
41. What is जाङ्गलदेशः?
- (A) शस्यपूर्णदेशः
(B) नदुर्ग
(C) गिरिदुर्ग
(D) महीदुर्ग
42. Who lived in the गिरिदुर्ग?
- (A) वानर
(B) मूषिक
(C) देवता
(D) राजा
43. who is the famous commentator of the मनुसंहिता?

- (A) राघवानन्द
- (B) गोविन्ददास
- (C) कुल्लुकभट्ट
- (D) मेधातिथि

44. How many type of दुर्गs are there in the मनुसंहिता?

- (A) 5
- (B) 7
- (C) 6
- (D) 8

45. How many type of व्यसन are there in the मनुसंहिता?

- (A) 2
- (B) 7
- (C) 6
- (D) 8

46. Who is the author of मनुसंहिता?

- (A) कौटिल्य
- (B) मनु
- (C) कुल्लुकभट्ट
- (D) मेधातिथि

47. According to Manu 'षाड्गुण्य' is supported by-

- (A) साम
- (B) दान
- (C) भेद
- (D) सन्धि

48. How many type of क्रोधज व्यसनs are there in the मनुसंहिता?

- (A) 2
- (B) 7
- (C) 6
- (D) 8

49. What is the example of 'क्रोधज व्यासन'?

- (A) साहस
- (B) मदः
- (C) स्त्रियः
- (D) परिवादः

50. What is the meaning of the word उर्वी?

- (A) शिवः
- (B) विष्णुः
- (C) पृथिवी
- (D) सूर्यः

2021

SANSKRIT (General)

Paper Code : II-B

{ New Syllabus }

Full Marks : 100

Time : Three Hours

The figures in margin indicate full marks.

Unit- 1

1. Describe the story of लघुपतनक and हिरण्यक. what is the main उपदेश given in the story? 10

Or,

Translate into English or Bengali (any two): 5x2=10

(a) अथ तेन व्यधेन तण्डलकणान् विकीर्य जालं विस्तीर्णम्। स च प्रच्छन्नो भूत्वा स्थितः। तस्मिन्नेव काले चित्रग्रीवनामा कपोतराजः सपरिवारः वियति विसर्पस्तांस्तण्डलकणानवलोकयामास।

(b) अस्ति कल्याणकटकेव्यास्तव्यो भैरव नाम व्याधः। स चैकदा मृगमण्विष्यन् विन्धाटवीं गतः। तेन तत्र व्यापादितं मृदमादाय गच्छता घोराकृतिः शुकरो दृष्टः। ततस्तेन व्याधेनमृगं भूमौ निधाय शूकरः शरेणाहतः।

(c) तदस्माकं मित्रं हिरण्यको नाम मूषिकराजो गण्डकीतीरे तिब्रवने निवसति। सोऽस्माकं पाशांश्छत्स्यति – इत्यलोच्य सर्वे हिरण्यक-विवरसमीपं गताः हिरण्यकश्च सर्वदापाय शङ्कया शतद्वारं विवरं कृत्वा निवसति। ततो हिरण्यकः कपोतावपातभयात् चकितस्तूर्णो स्थितः।

2. Discuss the value of the Daśakumaracarita as a prose composition. 10

Or,

Translate into English or Bengali (any two): 5x2=10

- (a) तुमुले चास्मिन्समयेऽनियनत्रितप्रवेशः किं किम् इति सहसोपसृत्यबिबिशुरत्नर्वशिकपुरुषाः। ददृशुश्च तदवस्थं राजकुमारम्। तदनुभावविरुद्धनिग्रहेच्छास्तु सद्य एव ते तमर्थं चण्डवर्मणं निवेदयाञ्चक्रुः।।

- (b) स पुनः प्रसादयमानस्त्वत्पादपदमद्वयस्य मासद्वयमात्रं सन्दानतामेत्य निस्तरणीयामिमामापदमरिक्षीणशक्तित्वञ्च पञ्चेन्द्रियाणामकल्पयत्। अनल्पेन च पाप्मना रजतशृङ्खलीभूतां मामैक्ष्वाकस्य राज्ञो वागवतः पौत्रः पुत्रो मानसवेगस्य वीरशेखरो नाम विद्याधरः शङ्खरगिरौ समध्यगतम्।
- (c) चम्पेश्वरोऽपि सिंहवर्मा सिंह इवासहयविक्रमः प्राकारं भेदायित्वा महता वलसमुदायेन नित्यं स्वप्रहितदूतव्रातुतानां साहाय्यदानायातिसत्वरमापततां घरापतीनामचिरकालभाविन्यपि सन्निधावदत्ताष्मोः सांक्षादिवावनेपी वपुष्मानक्षमापरीतः प्रतिवलः प्रतिजग्राह।।
3. Describe the character of लक्ष्मी as depicted in शुक्नासोपदेश।

Or,

Write a detailed note on the literary works. of bana's

10

4. Translate the Following passage in Bengali (any one): 5
- (a) न परिचयं रक्षति । नाभिजनमीक्षते । न रूपमालोकयते । न कुलक्रममनुवर्तते । न शीलं पश्यति । न वैदग्ध्यं गणयति । न श्रुतमाकर्णयति । न धर्ममनुरुध्यते । न त्यागमाद्रियते । न विशेषकज्ञतां विचारयति । नाचारं पालयति । न सत्यमवबुध्यते।
- (b) गङ्गेव वसुजनन्यपि तरंगबुद्ध्यला । दिवसकरगतिरिव प्रकचितविविधसंक्रान्तिः पातालगृहं तमोबहुल । हिडिम्बेव भीमसाहसौकहर्यहृदया । प्रावृडिवाचिरद्युतिकारिणी । दुष्टपिशाची दर्शितानेकपुरुषोच्छायाश्चाल्प सत्त्वमुन्मुखी करोति।

Unit-II

5. What is the source of Raghuvamsa? Describe the qualities of the kings of solar dynasty.

10

Or,

Describe the प्रकृतिभावना in रघुवंश Canto-1 with Kalidasa's treatment of nature.

6. Translate into English or Bengali (any one): 5

(a) वागार्थविव सम्पृक्तौ वागार्थप्रतिपत्यये ।

जगतः पितरौ वन्दे पार्वती परमेश्वरौ ।।

(b) ज्ञाने मौनं क्षमा शक्तौ त्यागे श्लाधाविपर्ययः।

गुणा गुणानुबन्धित्वात्स्य सप्रसवा इव।।

(c) प्राजानां विनयाज्ञानाद् रक्षणाद् भ्रणादपि।

स पिता पितरस्तासां केवलं जन्महेतवः।।

7. Explain any one of the following: 5

(a) प्रजानामेव भूत्यर्थं ताथ्यो वलिमग्रहीत्।

सहस्रगुणमपत्स्त्रष्टुमादते हिरसं रविः।।

(b) क्व सूर्यप्रभवो वंशः क्व चाल्पविषया मतिः।

तितीर्षुर्दुस्तरं मोहदुडुपेनास्मि सागरम्।।

8. . Translate from Bengali to Sanskrit (any two): 5x2=10

- (a) कठोर परिश्रम व्यतिरेके तूमि जीवने साफल्य लाभ करते पारवे ना। आलस्ये आमादेर अधिकांश दुःखेर कारण।
- (b) प्राचीनकाले कलिङ्गदेशे शोभावती नामे एक नगरी छिल। प्रभूत ईश्वर्य ओ वीर्यसम्पन्न राजा प्रदुल्लकर्तृक सेइ नगरी शसित छिल। तिनि सेइ नगरीर एक प्रदेशे बह ब्राह्मण अधुषित यक्ष्णल नामे एक ग्राम प्रतिष्ठा करेन।
- (c) ग्रन्थेइ हल आमादेर सबचेये वड बङ्कु। आमादेर बङ्कुदेर परिवर्तन वा मृत्यु हते पारे किन्तु ग्रन्थ सर्वदाइ आमादेर साथे कथा बले।

9. Read the following passage and answer the following questions in Sanskrit: 10
 अस्ति काञ्चनपुरनाम्नि नगरे वीरविक्रमो नाम राजा। तस्य धर्माधिकारिण कश्चिन्नापितो वध्यभूम्
 नीयमानः कन्दर्पकेतुनाम्ना परिव्राजकेन साधुद्वितीयेन नायं हन्तव्य इत्युक्त्या वस्त्राञ्चले धृतः।
 राजपुरुषा उचुः- किमिति नायं वध्यः। स आह- त्रुयताम्, अहं सिंहल द्वीपभूपतेर्जामूतकेतोः पुत्रः
 कन्दर्पकेतुनाम्। एकदा केलिकाननावस्थितेन मया पोतवणिडमुखच्छतं यदत्र समुद्रमध्ये
 सर्वालंकारभूषिता लक्ष्मीरिव वृणां वादयन्ती कन्या काञ्चिद् दृश्यत इति।
- (a) राजः किं नामासीत् ?
 (b) राजः कुत्रासीत् ?
 (c) नापितः केन वध्यभूमिं नीयमानः आसीत् ?
 (d) कन्दर्पकेतुना पोतवणिडमुखात् किं श्रुतम् ?

Unit-III

10. What is exactly meant by अन्धं तमः ? Why has been so called? Who is the person subject such dangerous result? 3+3+4= 10

Or,

Narrate briefly the words solicitations uttered by a dying man. Is a solicitor follower of विद्या or अविद्या ?

- 11 . Explain any one of the following mantras: 5

(a) ईशा वाश्यमिदं सर्वं यत् किञ्च जगत्यां जगत्।
 तेन त्यक्तेन भूञ्जीथा मा गृधः कस्यस्विद् धनम्॥

(b) तदेजति तन्नैजति तद्दूरे तद्वन्तिके।

तदन्तरस्य सर्वस्य तद् सर्वस्यास्य ब्राह्यतः॥

12. Who is the creator of दण्ड ? Name the qualifications of the king which he can use दण्ड properly? 10

10

Or,

Translate into English or Vernacular (any two): 5x2=10

5x2=10

- (a) यस्य प्रसादे पद्मा श्रीविर्जयश्च पराक्रमे।
 मृत्युश्च वसति क्रोधे सर्वतेजमयो हि सः।
- (b) अराजके हि लोकेऽस्मिन् सर्वतो विद्रुते भयात्।
 रक्षार्थमस्य सर्वस्य राजानामसृजत् प्रभुः॥
- (c) ब्राह्मं प्राप्तेन संस्कार क्षत्रियेण यथाविधि।
 सर्वस्यास्य यथात्यायं कर्तव्यं परिरक्षणम्॥

Anup Kumar Ray